

VALSTYBĖS KONTROLĖS TOLERANCIJOS KORUPCIJAI INDEKSO 2019 M. TYRIMO REZULTATAI

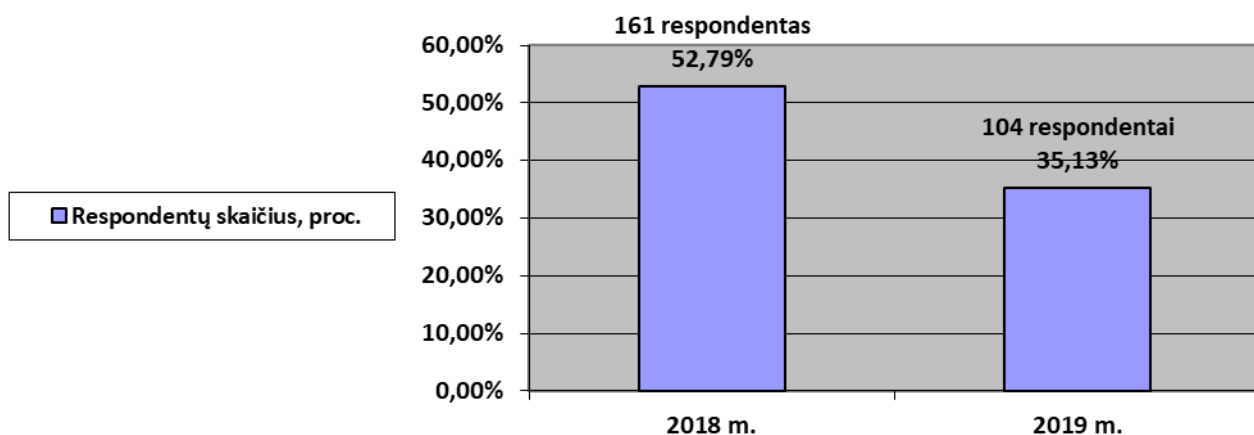
2019 m. IV ketvirtį Valstybės kontrolėje (toliau – VK) atliktas VK tolerancijos korupcijai tyrimas.

Tyrimo tikslas:

Nustatyti tolerancijos VK korupcijai indeksą, t. y. koks yra VK darbuotojų bendras požiūris į korupciją, kiek plačiai paplitęs šis reiškinys, koks VK darbuotojų santykis su korupcinio pobūdžio apraiškomis bei palyginti tyrimo rezultatus su 2018 m. atlikto tyrimo rezultatais.

Tyrimo dalyviai:

Siekiant kuo tiksliau nustatyti bendrą VK tolerancijos indeksą anonimine tyrimo anketa buvo paskelbta VK intranete ir visi darbuotojai turėjo galimybę dalyvauti apklausoje. Tyrime dalyvavo 104 darbuotojai t. y. **35,13%**.

Apklausos dalyvių darbo trukmė VK:

Darbo metai	2018 m.	2019 m.
iki 1 m.	17	5
1–5 m.	23	21
5–10 m.	36	26
Daugiau kaip 10 m.	85	52

Apklausos dalyvių amžius:

Dalyvių amžius	2018 m.	2019 m.
iki 30 metų	22	13
31–40 m.	49	30
41–50 m.	44	25
51–60 m.	32	31
61 m. ir daugiau	14	5

Tyrimo trukmė:

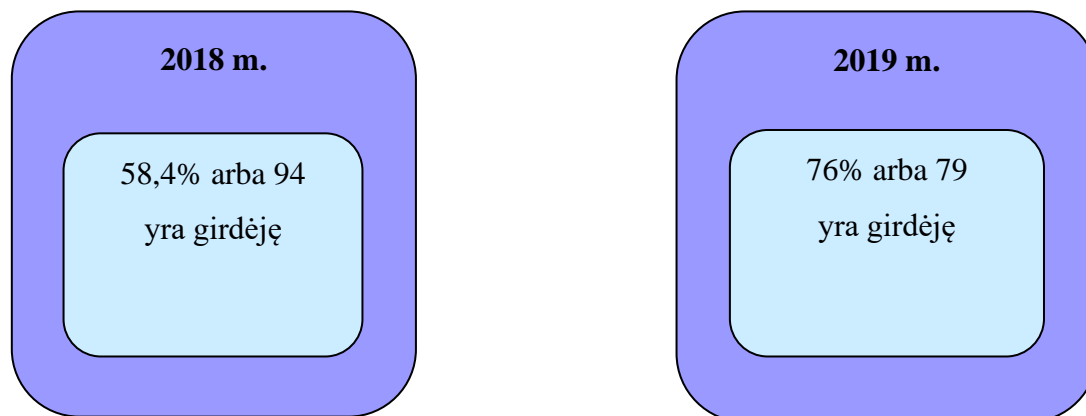
Anketai užpildyti buvo skirta 9 darbo dienos t. y. nuo 2019-11-11 iki 2019-11-22.

Tyrimo klausimai:

- 2 klausimai susiję su informacija apie respondentus (jų darbo trukmė VK bei respondentų amžius);
- 3 klausimai, susiję su respondentų požiūriu į tarnybinės etikos pažeidimus;
- 7 klausimai, susiję su respondentų požiūriu į korupciją bei korupcijos prevenciją;
- 1 atviras klausimas, skirtas respondentams, norintiems pateikti pasiūlymus bei pastabas dėl korupcijos prevencijos VK.

Siekiant išanalizuoti, lyginti tyrimo rezultatų pokyčius bei nustatyti tendencijas, tiek 2018 m., tiek 2019 m. tyrimo anketa sudaryta iš 13 analogiškų klausimų.

1. AR VK DARBUOTOJAI YRA GIRDĖJĘ APIE VK VYKDOMAS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONES?

IŠVADA: per metus beveik penktadaliu padaugėjo VK darbuotojų girdėjusių apie VK vykdomas korupcijos prevencijos priemones

1.1. Apie kokias korupcijos prevencijos priemones darbuotojai yra girdėję?

Apklausoje dalyviai, kurie **yra girdėję** apie VK vykdomas korupcijos prevencijos priemones, dažniausiai įvardijo šias:

- mokymai;
- seminarai, paskaitos;
- tarnybinės etikos kodeksas, Korupcijos prevencijos komisija, Tarnybinės etikos komisija, korupcijos pasireiškimo nustatymas, privačių interesų deklaracijos, turto ir pajamų deklaracijos, nusišalinimai, mokymai korupcijos prevencijos tema;
- priemonės patvirtintos VK įsakymu;
- darbuotojų tolerancijos korupcijai nustatymas, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, prevencijos komisijos veikla, teises aktų projektų antikorpucinis vertinimas, pažeidimų tyrimas, Etikos kodekso vaidmuo;
- pristatymai Atstovų sueigoje, atmintinės, bendradarbiavimas su STT;
- ši apklausa, rekomendacijos Interesų valdymo temomis;
- KVS;
- antikorpucinis švietimas ir informavimas;
- galimybė pranešti apie galimus korupcijos atvejus, pokalbiai;
- STT, vidinis pranešimų kanalas;
- apklausų pristatymai;
- galimybė pranešti asmeniškai ir anonimiškai (FNNT, STT ir kt.);
- sukurta anoniminių pranešimų apie galimas korupcijos apraiškas pateikimo tvarka;
- korupcijos prevencijos programa, komisijos veiklos planas;
- pranešimų įrankis apie pastebėtas korupcijos apraiškas institucijoje.

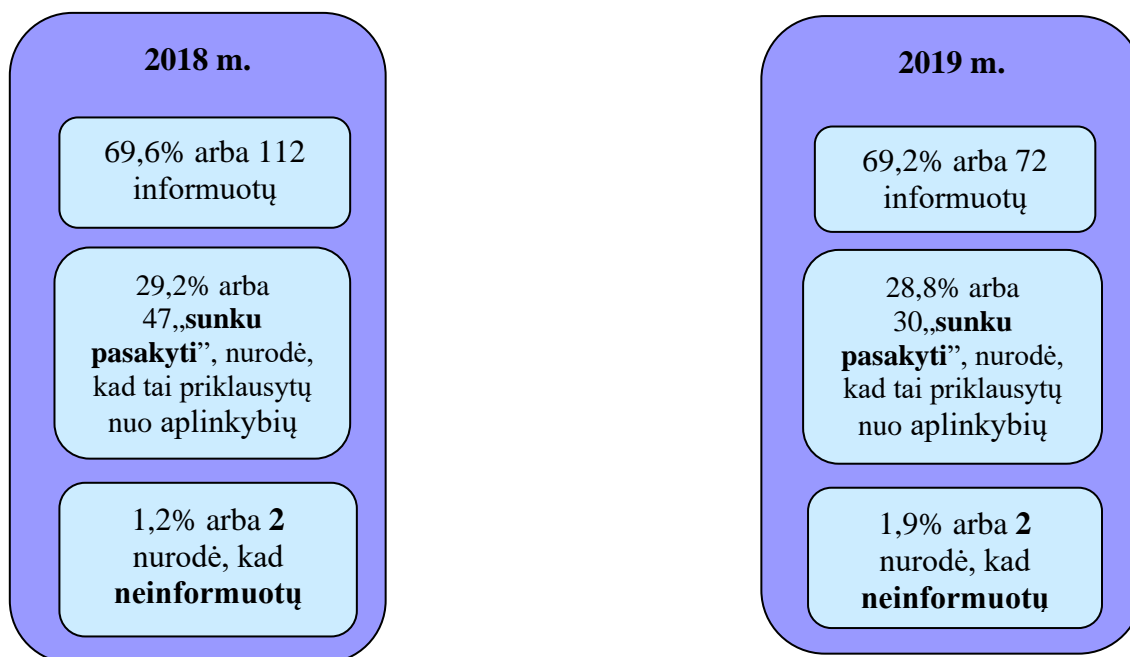
2. DĖL KOKIŲ PRIEŽASČIŲ VK DARBUOTOJAI NEGIRDĖJO APIE VK VYKDOMAS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONES

2019 m. priešastys, dėl kurių darbuotojai nėra girdėję apie korupcijos prevencijos VK priemones. nurodytos tokios:

- 39% (11 darbuotojų) nurodė, kad nežino, kur tokios informacijos rasti;
- 25% (7 darbuotojai) nurodė, kad tai neaktualu, nes nesusiję su darbuotojo tiesioginėmis pareigomis;
- 25% (7 darbuotojai) nurodė, kad nežino, jog yra vykdomas korupcijos, prevencija;
- po 4% (po 1 darbuotoją) nurodė, jog yra girdėję, kad vykdomas korupcijos prevencija, bet nežino apie priemones, arba nurodė, kad jomis nesidomėjo.

IŠVADA: 2019 m. padaugėjo darbuotojų, žinančių, kur rasti su korupcijos prevencija susijusios informacijos, tačiau padaugėjo tokių, kurie nežino apie institucijoje vykdomą korupcijos prevencijos veiklą bei kurie mano, kad ši sritis nėra susijusi su jų veikla/darbu

3. AR VK DARBUOTOJAI ASMENIŠKAI INFORMUOTŲ APIE JIEMS ŽINOMĄ KORUPCIJOS ATVEJĮ

IŠVADA: per metus VK darbuotojų, nurodžiusių, kad praneštų apie jiems žinomą, korupcijos atvejį, beveik nepasikeitė

3.1. Kur kreiptusi VK darbuotojai susidūre su korupcija?

Tiek 2018 m., tiek 2019 m. apklausos dalyviai, kurie nurodė, jog žino, kur reikėtų kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejus, ir į klausimą „Irašykite, kur reikėtų kreiptis“ dažniausiai įvardijo:

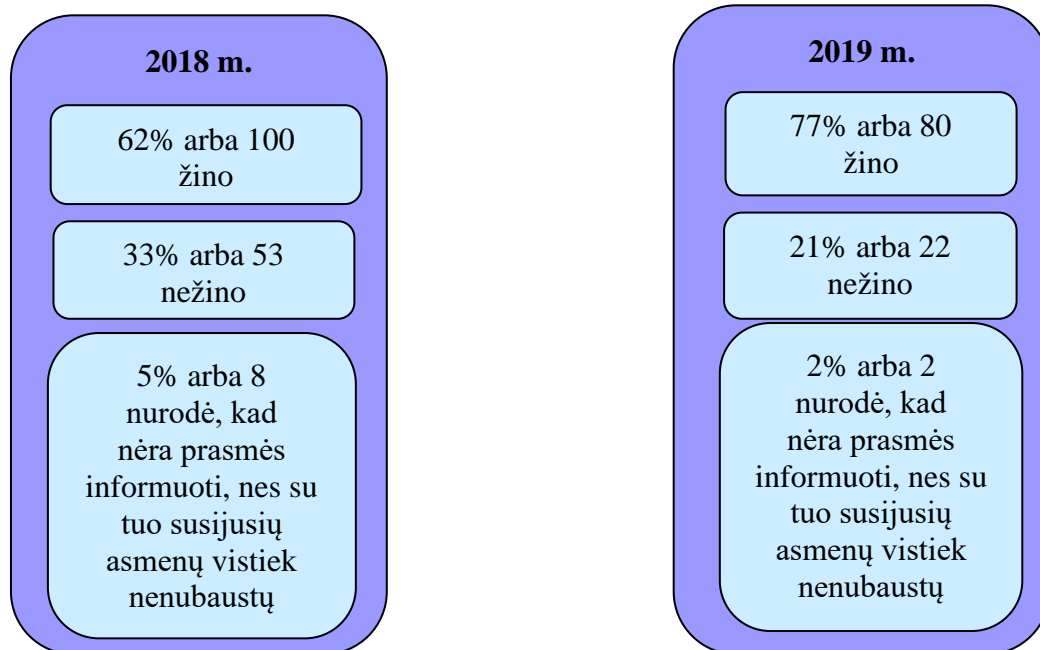
- tiesioginį vadovą,
- STT, prokuratūra;
- Korupcijos prevencijos arba Etikos komisija;
- VK teisininkus
- KVS.

3.2. Kokios yra nepranešimo apie korupciją priežastys?

VK darbuotojai, kurie nepranešė, kad darbe susidūrė su korupcija, nurodė tokias galimas priežastis, dėl kurių nepranešė (galima buvo rinktis kelis atsakymo variantus):	2019 m.	2018 m.
Nesu įsitikinęs, kad tai korupcijos atvejis	15	5
Atvejis nereikšmingas, kad apie jį nėra prasmės informuoti	3	4
Tie kurie informuoja galų gale nukenčia skaudžiausiai	4	11
Nėra prasmės informuoti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek niekas nenubaustų	2	3
Nežinau ką informuoti	2	4
Nesijausčiau saugus informuodamas (atgalinio ryšio nebuvimas, anonimiškumo pažeidimas, skundikų nemėgimas)	3	5
Sunku informuoti ir tam nėra laiko	1	1

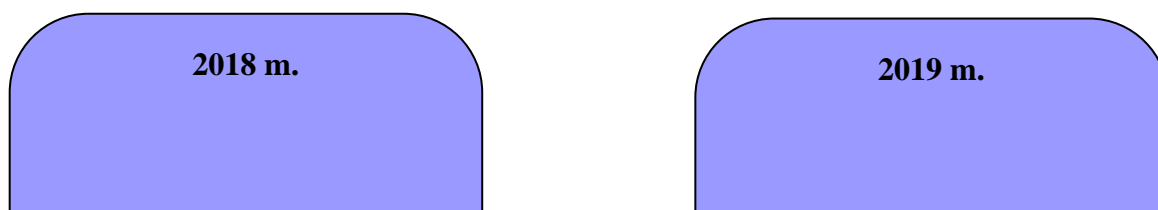
IŠVADA: 2018 m. dominavo nepranešimo priežastis – įsitikinimas, kad tie, kurie informuoja, galų gale nukenčia skaudžiausiai. 2019 m. dominuoja nepranešimo priežastis – darbuotojai nėra įsitikinę, ar tai yra korupcijos atvejis

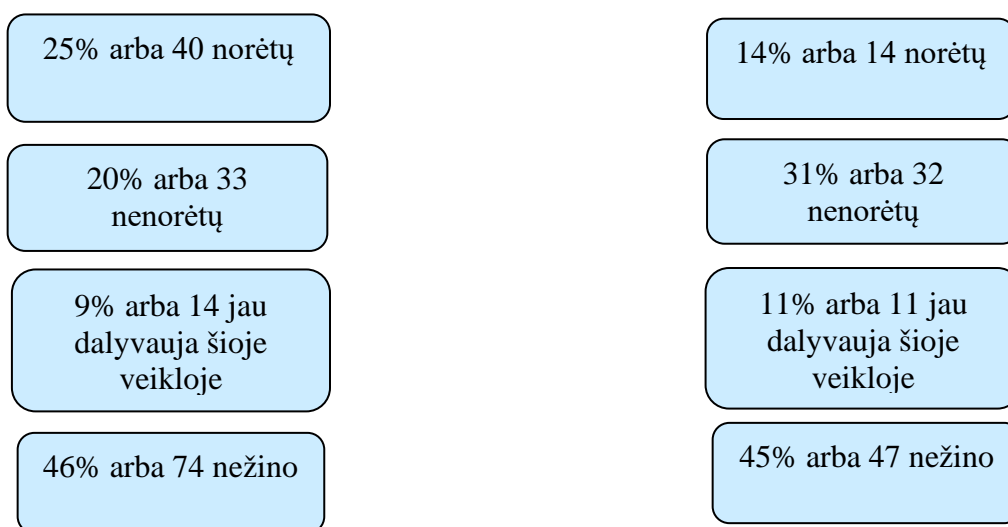
4. AR VK DARBUOTOJAI ŽINO, KUR KREIPTIS, NORINT PRANEŠTI APIE KORUPCIJOS ATVEJĮ?

IŠVADA: per metus VK darbuotojų dalis, žinančių kur kreiptis, norint pranešti apie korupciją, padidėjo 15 %

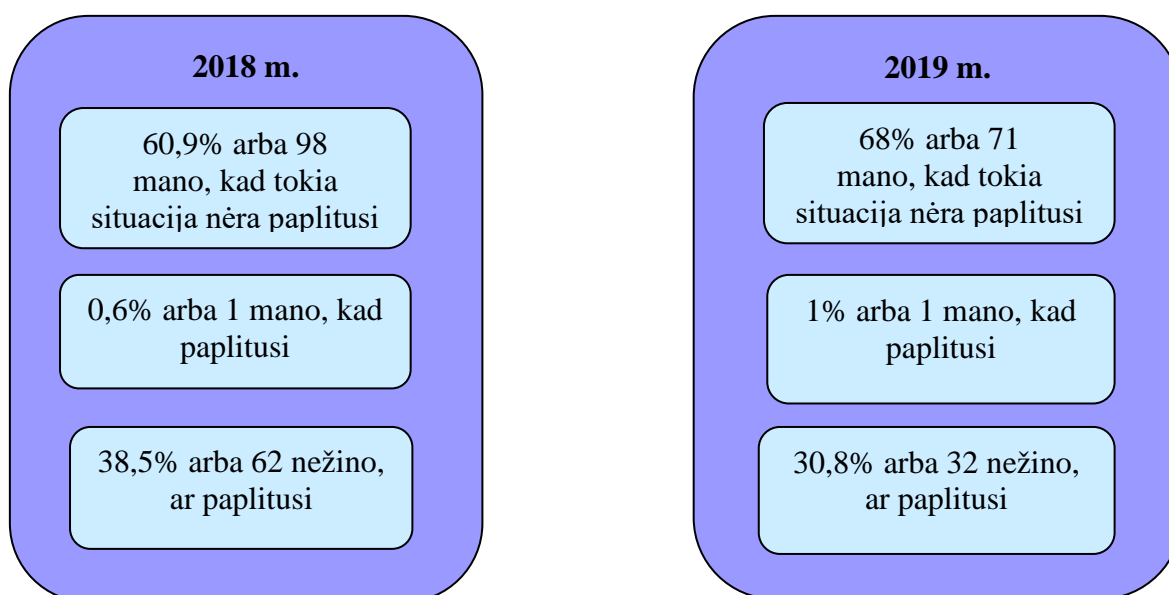
5. AR VK DARBUOTOJAI NORĖTŲ DALYVAUTI ANTIKORUPCINĖJE VEIKLOJE?

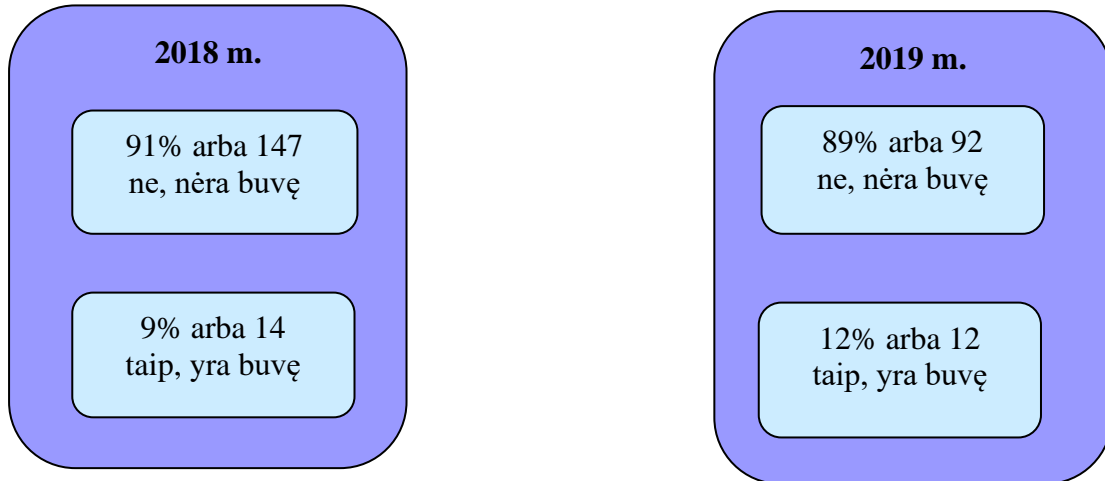
IŠVADA: per metus VK darbuotojų dalis, norinčių dalyvauti antikorupcinėje veikloje, sumažėjo 11,3%, tačiau padaugėjo jau dalyvaujančių šioje veikloje darbuotojų.

6. AR VK YRA PAPLITUSI SITUACIJA, KAI VK DARBUOTOJAMS NORIMA NETEISĖTAI ATSILYGINTI?

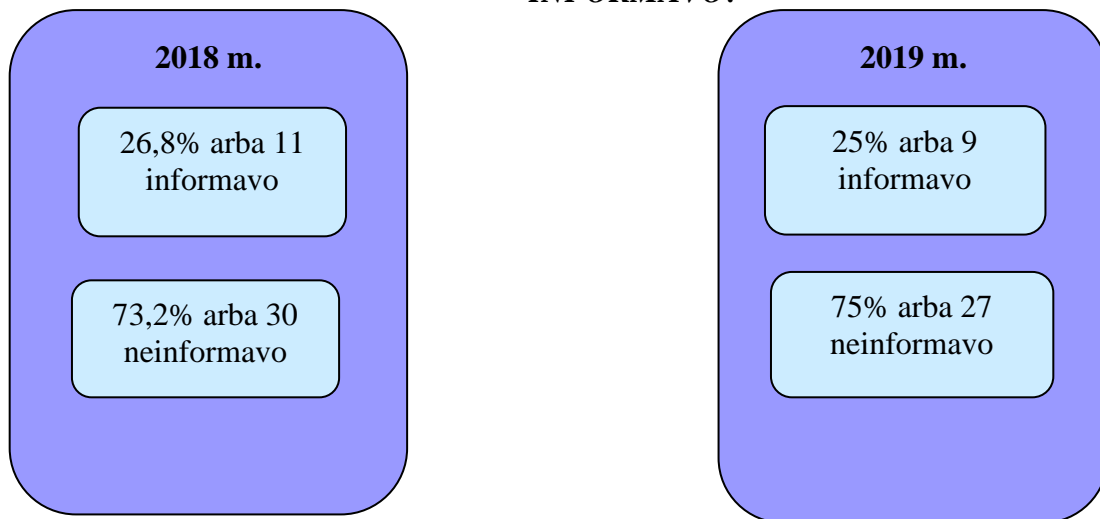
IŠVADA: per metus VK darbuotojų dalis, manančių, kad VK nėra paplitusi situacija, kai VK darbuotojams norima neteisėtai atsilyginti, padidėjo 8%

7. AR VK DARBUOTOJUI AR JO KOLEGAI BUVO SIŪLOMAS NETEISĖTAS ATLYGIS AR KITAIP BUVO DARBE SUSIDURTA SU KORUPCIJOS APRAIŠKOMIS?

IŠVADA: per metus VK darbuotojų dalis, susidūrusių su korupcijos apraiškomis darbe, dalis padidėjo 3%

7.1 AR SUSIDŪRĘ SU KORUPCIJOS APRAIŠKOMIS VK DARBUOTOJAI APIE TAI INFORMAVO?

IŠVADA: apie trys ketvirtadaliai VK darbuotojų, kurie darbe susiduria su korupcijos apraiškomis, apie tai nepraneša

7.1. Kokius asmenis VK darbuotojai, susidūrę su korupcijos apraiškomis, informuoja?

Tiek 2018 m., tiek 2019 m. apklausos dalyviai, kurie nurodė, ką informavo susidūrę su korupcijos apraiškomis, ir į klausimą „Jei informavote nurodykite ką?“ dažniausiai įvardijo:

- tiesioginį vadovą,
- institucijos vadovybę.

IŠVADA: susidūrus su korupcijos apraiškomis dažniausiai pranešama tiesioginiam vadovui

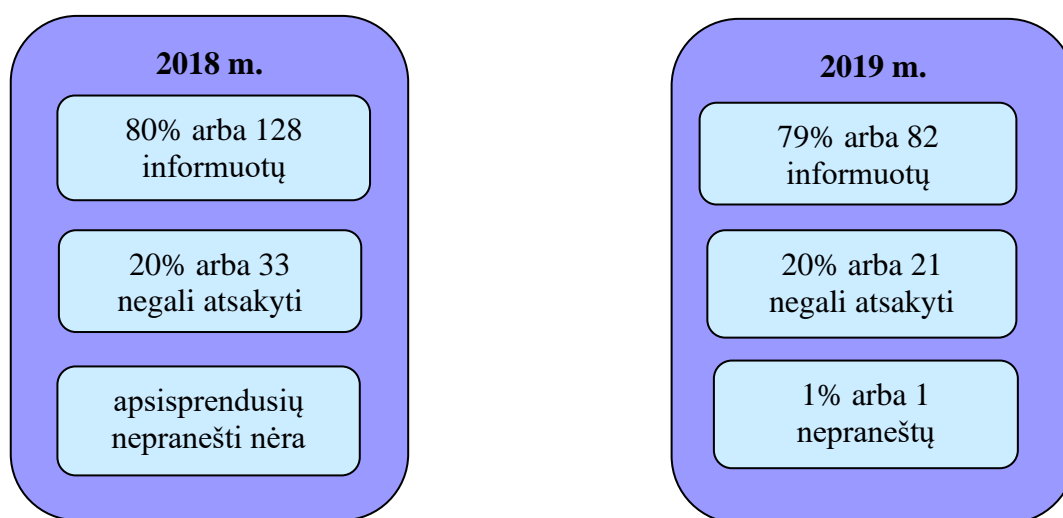
7.2 Kokios yra neinformavimo apie korupcijos apraiškas priežastys?

VK darbuotojai, kurie nepranešė, kad darbe susidūrė su korupcijos apraiškomis, nurodė tokias galimas priežastis, dėl kurių nepranešė (galima	2019 m.	2018 m.

buvo rinkti keli atsakymo variantai):		
Nežinojo ką informuoti	1	2
Nematė prasmės, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek niekas nenubaustų	1	1
Tie kurie informuoja galų gale nukenčia skaudžiausiai	-	2
Visi žino apie tuos atvejus, bet niekas neinformuoja	-	-
Atvejis nereikšmingas, kad apie jį nėra prasmės informuoti	1	3
Nenorėjau nieko išduoti, sukelti papildomų rūpesčių	-	1
Nebuvau įsitikinęs, kad tai korupcijos apraška	3	4
Sunku pasiryžti ir tam reikia laiko	-	-
Nesijausčiau saugus informuodamas (nes tai buvo vadovybė)	1	2

IŠVADA: 2018 m. bei 2019 m. dominuoja ta pati neinformavimo priežastis: darbuotojai nėra įsitikinę ar tai yra korupcija

7.3. Ar VK darbuotojai informuoti, jeigu ateityje susidurtų su korupcijos apraiškėmis darbe?

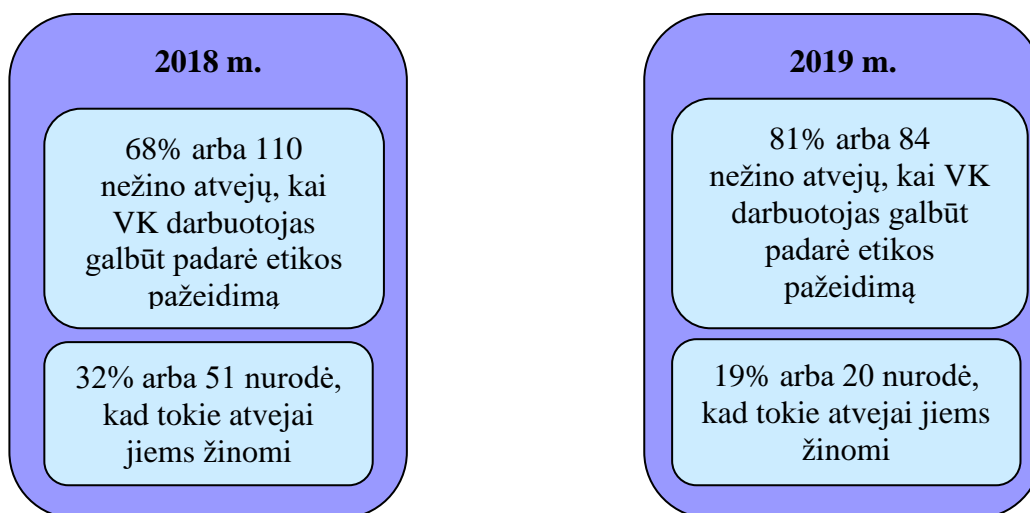
IŠVADA: per metus VK darbuotojų, nurodančių, kad ateityje susidūrę su korupcijos apraiškėmis darbe apie tai informuotų, dalis beveik nepasikeitė

7.4. Kokius asmenis VK darbuotojai informuoti, ateityje susidūrę su korupcijos apraiškėmis darbe?

Ką informuotų?	2019 m.	2018 m.
Tiesioginį vadovą	68	90
Atsakingą instituciją	11	24
Vadovybę	4	19
Kita (KPK, anoniminis pranešimas intranete)	1	1

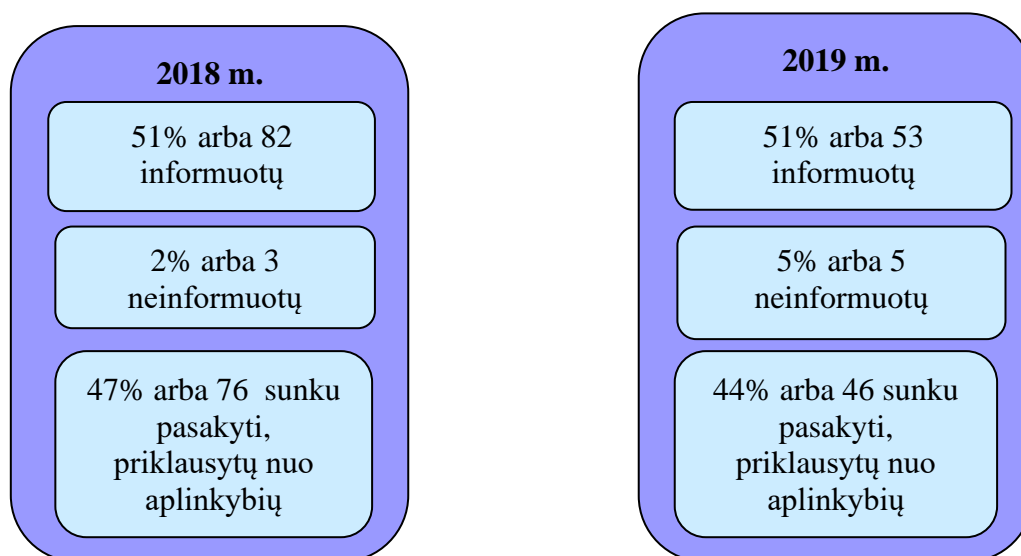
IŠVADA: susidūrus su korupcijos apraiškėmis ateityje VK darbuotojai apie tai praneštų savo tiesioginiam vadovui arba atsakingai institucijai.

8. Ar VK darbuotojai žino atvejų, kai kitas VK darbuotojas galbūt padarė tarnybinės etikos pažeidimą?

IŠVADA: per metus VK darbuotojų, nurodžiusių, kad žino atvejų, kai kitas VK darbuotojas galbūt padarė tarnybinės etikos pažeidimą, dalis sumažėjo 13%

9. Ar VK darbuotojai asmeniškai informuoti apie jiems žinomą kito VK darbuotojo galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą?

IŠVADA: per metus VK darbuotojų, nurodžiusių, kad informuoti, apie jiems žinomą kito VK darbuotojo galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą, dalis nepasikeitė, taip nurodė pusę atsakiusiųjų.

10. Kokios yra neinformavimo apie VK darbuotojo galbūt padarytą etikos pažeidimą priežastys?

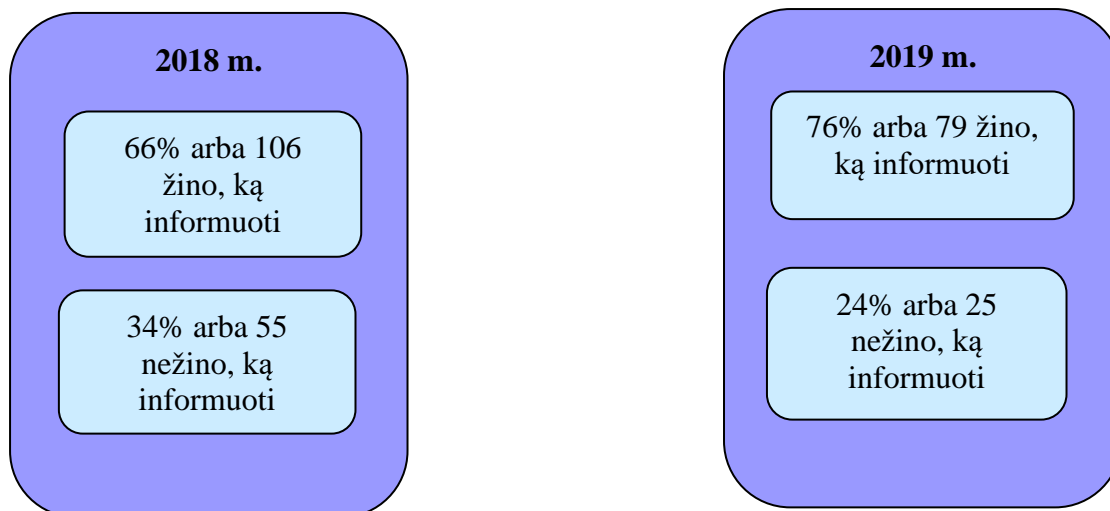
VK darbuotojai, kurie asmeniškai neinformuoti, apie jiems žinomą kito VK	2019 m.	2018 m.

darbuotojo galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą priežastis, dėl kurių neinformavo (galima buvo rinktis kelis atsakymo variantus):		
Nebuvo įsitikinęs, kad tai tarnybinės etikos pažeidimas	20	26
Visi žino apie tuos atvejus, bet niekas neinformuoja	5	4
Atvejis nereikšmingas, kad apie jį nėra prasmės informuoti	6	5
Nenorėjau nieko išduoti, sukelti papildomų rūpesčių	1	2
Nematė prasmės, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek niekas nenubaustų	-	4
Sunku informuoti ir tam reikia laiko	2	2
Nesijausčiau saugus informuodamas (nes patys etikos sargai nepasižymi etišku elgesiu arba VK per daug viskas išsiskniję, anonimiškumo pažeidimas)	2	4
Nežinojo ką informuoti	1	

IŠVADA: 2018 m. bei 2019 m. dominuoja ta pati neinformavimo priežastis: darbuotojai nėra įsitikinę, ar tai - tarnybinės etikos pažeidimas. Per metus tokių darbuotojų sumažėjo 8%

II DALIS. TOLERANCIJOS TARNYBINĖS ETIKOS PAŽEIDIMAMS LYGIS

11. Ar VK darbuotojai žino kaip ir ką reikia informuoti, apie galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą?

IŠVADA: per metus VK darbuotojų, žinančių, kaip ir ką reikia informuoti apie galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą, dalis padidėjo 10%

12. Kokius asmenis VK darbuotojai informuotų apie galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą?

Tiek 2018 m., tiek 2019 m. apklausos dalyviai, kurie nurodė, kokius asmenis VK darbuotojai

informuotų apie galbūt padarytą tarnybinės etikos pažeidimą, ir į klausimą „Irašykite, ką ir kaip reikia informuoti“ dažniausiai įvardijo:

- tiesioginį vadovą,
- etikos komisiją;
- atsakingą instituciją;
- vadovybę;
- KVS.

III DALIS. APIBENDRINTI VK DARBUOTOJŲ PASIŪLYMAI IR PASTABOS DĖL KORUPCIJOS IR TARNYBINĖS ETIKOS PAŽEIDIMŲ PREVENCIJOS

21 darbuotojas pateikė pasiūlymus:

Dažniausi pasiūlymai: vykdyti mokymus; daugiau dėmesio skirti gyvam bendravimui, užtikrinti informacijos sklaidą, rengti atmintines, priminimus bei rekomendacijas; organizuoti gyvas diskusijas ir viktorinas, be to tobulinti šios apklausos anketą.

Buvo pateikti siūlymai užtikrinti didesnę skaidrumą, numatyti KPK narių rotacijos principą, užtikrinant, kad korupcijos prevenciją VK vykdytų darbuotojai, kuriais pasitikima ir kurie turi AAI autoritetą.

Taip siūlyta skatinti darbuotojus dalintis jiems žinomais atvejais apie galimai korupcinio pobūdžio nusikaltimus. Informuoti apie atvejus, kai darbuotojai dalinosi minėta informacija. Viešinti atvejus, kai darbuotojai už informacijos atskleidimą buvo skatinti. Gerinti darbuotojams sąlygas, kad darbuotojai būtų motyvuoti neprarasti darbo, ir bendravimo kultūrą visuose lygiuose.